

dommerantal og ansætte yderligere juridisk sekretærassistand m.v.

En overførsel af kompetencen til Højesteret vil indebære, at afgørelserne bliver judicielle med den deraf følgende grundige behandling.

Som nærmere omtalt ovenfor, vil der skulle deltage 1 eller 3 højesteretsdommere i afgørelsen om 3. instansbevilling. På samme måde som ved Højesterets behandling af f.eks. kæresager vil afgørelsen skulle træffes, efter at sagen er forberedt af en juridisk uddannet fuldmægtig (protokollsekretær) og normalt har været sendt til udtalelse hos parterne. Afgørelsen træffes på skriftligt grundlag og skal som anført ovenfor ikke begrundes nærmere. Afgørelsen kan ændres efter reglen i retsplejelovens § 222.

Det fremgår af de statistiske oplysninger i afsnit 2, at der i 1988, 1989, 1990 og 1991 blev indgivet henholdsvis 458, 458, 407 og 413 ansøgninger om 3. instansbevilling til Justitsministeriet. Højesteret har i årene 1988-1990 behandlet henholdsvis 322, 318 og 298 retssager. Selv om sager om 3. instansbevilling vil være væsentlig mindre arbejds- og tidskrævende, er det dog klart, at en henlæggelse af 3. instansansøgningssagerne til Højesteret vil betyde en ikke uvæsentlig forøgelse af Højesterets arbejdsbyrde.

På grund af det ovenfor anførte er det Retsplejerådets samlede skøn, at der ved en overførsel af kompetencen til Højesteret vil være behov for at udvide Højesteret med mindst 2 dommere og justitskontoret med mindst 4 fuldmægtige (protokollsekretærer) samt den fornødne kontorassistand.

Højesteret består i dag af en præsident og 16 andre højesteretsdommere, én justitssekretær, én retsassessor, 5 dommerfuldmægtige og 4 heltids og én halvtids kontorfunktionær. Heraf er 2 højesteretsdommere og 1 dommerfuldmægtig udtryk for en midlertidig udvidelse af Højesteret på grund af den ekstra arbejdsbyrde, Højesteret er blevet pålagt som følge af nedsættelsen af flere kommissionsdomstole og undersøgelsesretter under ledelse af en højesteretsdommer.

4.2.4. Kriterier for meddelelse af 3. instansbevilling.

Retsplejerådet anfører, at reguleringen af adgangen til at indbringe sager for Højesteret bør tage udgangspunkt i to-instansprincippet, således at der ved fastlæggelsen af, hvilke sager der skal eller kan indbringes for landsret i 1. instans, samtidig sker en generel udvælgelse af de sagstyper, som kan anses for egnede til frit at kunne indbringes for Højesteret som 2. instans.

Behovet for og udformningen af regler om 3. instansbevilling bør derfor efter Retsplejerådets opfattelse vurderes under hensyntagen til, hvorvidt regler-

ne om retternes saglige kompetence må antages at kunne virke efter deres hensigt.

Civile sager anlægges som udgangspunkt ved byretten i 1. instans, jf. retsplejelovens § 224. Er der tale om prøvelse af administrative afgørelser truffet af visse overordnede myndigheder, indeholder retsplejelovens § 225 og en række særlove bestemmelser om behandling ved landsret i 1. instans.

Muligheden for i øvrigt at indbringe en sag for landsret i 1. instans er reguleret ved henvisningsreglerne i retsplejelovens § 226 og bestemmelsen i § 227.

Kriterierne for, hvornår byretten efter begæring fra en af parterne kan henvise en sag til behandling ved landsret i 1. instans, er i § 226 angivet på følgende måde:

»...

- 1) sagen er af principiel karakter,
- 2) sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne,
- 3) sagen har særlig indgribende betydning for en part,
- 4) sagen rejser af eller mod en offentlig myndighed eller institution,
- 5) sagen rejser spørgsmål om anvendelse af fællesmarkedsret eller fremmed ret, eller
- 6) sagen efter indhentet udtalelse fra landsretten findes mest hensigtsmæssigt at kunne behandles i forbindelse med en anden sag, der verserer ved landsretten.

Stk. 2. Reglerne i stk. 1 gælder ikke for de i kapitel 42, 42a, 43, 43a, 43b og 44 omhandlede sager.

Stk. 3. Byretten kan efter begæring af en part henvise sager, der opstår af ansættelsesforhold mellem arbejdsgivere og deres ansatte, til behandling ved Sø- og Handelsretten i København, såfremt fagkundskab til sø- og handelsforhold skønnes at være af betydning for sagens afgørelse og henvisningen er begrundet i en eller flere af bestemmelserne i stk. 1, nr. 1-5.

Stk. 4. ...

Stk. 5. ...«

Sager, der angår krav over 500.000 kr., kan anlægges direkte ved landsret i 1. instans. Er sagen anlagt ved byretten, skal retten henvise sagen til landsretsbehandling, hvis en af parterne anmoder derom, jf. retsplejelovens § 227. Efter § 226, stk. 2, skal visse sagstyper dog altid anlægges ved byret i 1. instans. De kapitler i retsplejeloven, der er henvist til i bestemmelsen, angår sager om ægteskab eller forældremyndighed (kapitel 42), faderskabssager og sager om umyndiggørelse og lavværgemål (kapitel 42 a og 43), sager om prøvelse af administrativt bestemt frihedsberøvelse (kapitel 43 a), sager om prøvelse af beslutning om adoption uden samtykke (kapitel 43